I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

MNENJA

EVROPSKI EKONOMSKO-SOCIALNI ODBOR

575. PLENARNO ZASEDANJE EVROPSKEGA EKONOMSKO-SOCIALNEGA ODBORA, 14. 12. 2022–15. 12. 2022

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Trajnostno recikliranje, uporaba sekundarnih surovin in pravični prehod v evropski industriji železa in neželeznih kovin

(mnenje na lastno pobudo)

(2023/C 140/01)

Poročevalec: **Anastasis YIAPANIS**

Soporočevalec: **Michal PINTÉR**

Sklep plenarne skupščine	20. 1. 2022
Pravna podlaga	člen 52(2) Poslovnika
	mnenje na lastno pobudo
Pristojnost	posvetovalna komisija za spremembe v industriji
Datum sprejetja na seji komisije CCMI	9. 12. 2022
Datum sprejetja na plenarnem zasedanju	24. 1. 2023
Plenarno zasedanje št.	575
Rezultat glasovanja	
(za/proti/vzdržani)	183/0/2

1. **Sklepi in priporočila**

1.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) ugotavlja, da pomanjkanje visokokakovostnih sekundarnih surovin in nekonkurenčne cene preprečujejo večji izkoristek sekundarnih surovin, in poziva k ustreznim politikam in možnostim financiranja za izgradnjo povsem novih obratov za recikliranje in tehnološko nadgradnjo obstoječih. Meni, da bi bilo treba vzdolž vrednostne verige recikliranja uvesti davčne olajšave in davčne spodbude za nove krožne poslovne modele, s posebnim poudarkom na pomembni vlogi, ki jo imajo MSP in zagonska podjetja pri prehodu.

1.2 EESO poziva k dodatnim politikam, s katerimi bi podprli in financirali raziskave in razvoj pri nadomeščanju kritičnih surovin, zmanjšanju porabe virov, izboljšanju učinkovitosti izdelkov ter krepitvi nadzora, obvladovanja tveganj in upravljanja v EU na področju kritičnih surovin.

1.3 Odbor pozdravlja začetek delovanja svetovnega zavezništva za krožno gospodarstvo in učinkovito rabo virov ([1]) (GACERE) februarja 2021 in meni, da bi bilo treba članstvo v tej organizaciji razširiti.

1.4 EESO meni, da bi bilo treba v vseh državah članicah še naprej razvijati ciljno usmerjene politike in javne naložbe, da bi spodbudili trajnostni razvoj in pravični prehod.

1.5 EESO poudarja, da je potreba po delavcih, specializiranih za recikliranje, zasnovo in proizvodnjo izdelkov s podaljšano življenjsko dobo, ravnanje z odpadki in napredno sortiranje, vse večja. Socialni partnerji in organizacije civilne družbe na področju industrije imajo izjemno pomembno vlogo pri izvajanju in spremljanju mehanizma za pravični prehod, zato Odbor poziva k intenzivnejšemu dialogu in tesnejšemu sodelovanju med evropskimi in nacionalnimi javnimi organi ter deležniki iz industrije.

1.6 EESO meni, da bi bilo treba v okvirni direktivi o odpadkih določiti ustrezna merila za dosego ambicioznih ciljev evropskega zelenega dogovora in akcijskega načrta za krožno gospodarstvo ter jih nato harmonizirati znotraj EU.

1.7 Izvoz odpadkov bi moral biti dovoljen le, če namembna država v celoti izpolnjuje okoljske in socialne standarde, polega tega pa obstajajo zanesljivi in učinkoviti postopki presoje, v katere so vključeni socialni partnerji in ustrezne nevladne organizacije. Odbor poziva k strogemu spremljanju vprašanj razvrščanja ter uvedbi ustreznih in učinkovitih zaščitnih postopkov za začasno ustavitev izvoza, če zahtevani pogoji niso izpolnjeni. Poleg tega poziva Parlament in Svet, naj uporabita enaka stroga merila glede okoljskih zavez za izvožene odpadke v države članice OECD in države, ki niso članice te organizacije.

1.8 Odbor opozarja na problem nezakonitega izvoza odpadnega materiala iz Evrope in na sumljiv ponovni uvoz blaga, proizvedenega zunaj EU, ter poziva k strožjemu nadzoru na mejah.

1.9 EESO meni, da bodo hitrejši postopki za notranje pošiljke odpadkov privedli do boljše krožnosti železnih in neželeznih materialov, s čimer bodo ti postali konkurenčnejši in se bodo zmanjšale njihove emisije toplogrednih plinov.

1.10 Ker je zasnova izdelkov, ki jih je mogoče reciklirati, ključna za povečanje krožnosti in razpoložljivosti visokokakovostnih sekundarnih surovin, EESO poziva, naj se uporaba surovin in stranskih proizvodov, ki jih je mogoče reciklirati, prizna v okviru uredbe o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke. Podaljšanje življenjske dobe izdelkov bo vse pomembnejše za konkurenčnost evropske industrije.

1.11 EESO meni, da bi z uvedbo minimalnih zahtev glede okoljske trajnostnosti in socialnih zahtev v uredbi o gradbenih proizvodih, skupaj z označevanjem in tržnimi spodbudami, ustvarili enake konkurenčne pogoje za trajnostne izdelke.

1.12 Sodelovanje strokovnjakov iz industrije in drugih ustreznih deležnikov je bistvenega pomena za zagotovitev, da so načela krožnosti vzpostavljena na vseh ravneh zasnove izdelka, Odbor pa meni, da je treba okrepiti naložbe v raziskave in razvoj ter javno-zasebna partnerstva in jih finančno podpreti.

1.13 EESO meni, da ima zeleno javno naročanje ključno vlogo pri pospeševanju vzorcev krožnega gospodarstva in spodbujanju trajnostnosti, ter je prepričan, da bi harmonizirana standardizacija gradbenih proizvodov na ravni EU zagotovila skladen okvir in zmanjšala razdrobljenost med državami članicami.

1.14 EESO pozdravlja namero Komisije, da bo spodbujala k pripravi več zakonodajnih predlogov o izboljšanju možnosti popravila in recikliranja izdelkov, podaljšanju njihovega življenjskega cikla, uvedbi označevanja z energijskimi nalepkami in zagotavljanju storitev popravil, namenjenih potrošnikom.

1.15 Odbor meni, da bi bilo treba možnost recikliranja embalažnih materialov upoštevati v sistemih razširjene odgovornosti proizvajalca, in sicer v obliki pristojbin, prilagojenih ekološkim vidikom.

([1]) Svetovno zavezništvo za krožno gospodarstvo in učinkovito rabo virov.

2. **Uvodne ugotovitve**

2.1 Evropska komisija je v sporočilu z naslovom *Posodobitev nove industrijske strategije iz leta 2020: močnejši enotni trg za okrevanje Evrope* ([2]) poudarila, da so energetsko intenzivne industrijske panoge nepogrešljive za evropsko gospodarstvo in jih je treba podpreti, da bi ustvarili nove trge za podnebno nevtralne in krožne izdelke, kot je jeklo. Navedla je tudi, da bi EU, ki je sedaj odvisna od fosilnih goriv, s prehodom na podnebno nevtralnost lahko postala odvisna od surovin, ki so pridobljene v tujini.

2.2 Pandemija COVID-19 je jasno pokazala krhkost evropskih dobavnih verig in odvisnost od tujih držav pri strateških surovinah. Še vedno se občuti pomanjkanje in zdi se, da EU ne more povečati odpornosti vrednostnih verig in izboljšati njihove pripravljenosti na morebitne prihodnje pretrese pri dvojnem prehodu.

2.3 Po podatkih Mednarodne agencije za energijo se bo povpraševanje po vhodnih mineralnih surovinah do leta 2050 povečalo za šestkrat. Ker so primarne surovine omejene in v EU pogosto niso razpoložljive, je treba pozornost preusmeriti na povečanje kapacitet in zmogljivosti recikliranja ter na oblikovanje pravega trga za sekundarne surovine.

2.4 EU, države članice in deležniki v industriji morajo pri doseganju ciljev, določenih v evropskem zelenem dogovoru, zagotoviti, da ne bo ogrožena konkurenčnost industrije, njenih vrednostnih verig, zaposlenih in družbe kot celote. Zato je treba evropsko verigo recikliranja od odpadkov do novih končnih izdelkov posodobiti in se osredotočiti na učinkovito in trajnostno recikliranje, tudi s spodbujanjem metodologije industrijske simbioze.

3. **Krožnost, ponovna uporaba in recikliranje, razpoložljivost sekundarnih surovin**

3.1 Evropska unija si prizadeva za preoblikovanje gospodarstva v bolj trajnostno in krožno, kar bi lahko ustvarilo dodatnih 700 000 delovnih mest ([3]). Čeprav se rezultati pri nekaterih materialih, kot so železo, cink ali platina, približujejo zgornji meji, je pri kritičnih surovinah, kot so redke zemlje, galij ali iridij, prispevek precej zanemarljiv. Ocenjuje se, da vsaka tona recikliranega jekla preprečuje, da bi v ozračje prišlo 1,5 tone emisij CO_2. EESO ugotavlja, da pomanjkanje visokokakovostnih sekundarnih surovin, splošna nerazpoložljivost in nekonkurenčne cene preprečujejo večji izkoristek sekundarnih surovin.

3.2 Z invazijo Rusije na Ukrajino se je povečal pritisk na oskrbo industrije EU s surovinami, samo s podporo recikliranju pa ne bo mogoče zadostiti povpraševanju po surovinah v prihodnosti. EESO zato poziva k dodatnim nujnim ukrepom, s katerimi bi podprli in financirali raziskave in razvoj pri nadomeščanju kritičnih surovin, zmanjšanju porabe virov, izboljšanju učinkovitosti izdelkov itd. Pozdravlja celosten pristop iz predloga Komisije o evropskem aktu o kritičnih surovinah in meni, da je treba v EU izboljšati nadzor, obvladovanje tveganj in upravljanje na področju kritičnih surovin. Poleg tega meni, da bi bilo treba zunanje delovanje EU na področju kritičnih surovin okrepiti s ciljno usmerjenimi strateškimi partnerstvi s tretjimi državami, bilateralnimi/regionalnimi trgovinskimi sporazumi in pogajanji, sektorskimi sporazumi, razvojnim sodelovanjem in multilateralnimi pobudami.

3.3 EU kot vodilna v boju proti podnebnim spremembam bi morala biti sposobna sama ravnati z odpadki, ki nastanejo na njenem ozemlju, in jih ne izvažati. Vendar se je izvoz železnih odpadkov (odpadno železo in jeklo) v letu 2021 povečal za 113 % v primerjavi z letom 2015 in znašal 19,5 milijona ton, kar je več kot polovica (59 %) vsega izvoza odpadkov iz EU. EESO opozarja na problem nezakonitega izvoza odpadnega materiala iz Evrope in na sumljiv ponovni uvoz blaga, proizvedenega zunaj EU.

3.4 Glede na naraščajoče cene energije in surovin EESO poudarja, da recikliranje v primerjavi s pridobivanjem surovin pomeni znatno zmanjšanje porabe energije in emisij toplogrednih plinov. Odbor želi, da se sprejmejo politike za gradnjo novih obratov za recikliranje in tehnološko nadgradnjo obstoječih, tudi v okviru nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost. Meni, da bi bilo treba uvesti davčne in fiskalne spodbude za nove krožne poslovne modele v vseh vrednostnih verigah, poseben poudarek pa bi bilo treba nameniti pomembni vlogi, ki jo imajo pri prehodu MSP in zagonska podjetja.

([2]) EUR-Lex, sporočilo Komisije COM(2021) 350 final o posodobitvi nove industrijske strategije iz leta 2020.
([3]) EUR-Lex, Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo – Za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo.

3.5 Odbor pozdravlja začetek delovanja svetovnega zavezništva za krožno gospodarstvo in učinkovito rabo virov, ustanovljenega februarja 2021 kot zavezništva vlad, ki bodo sodelovale pri izboljšanju krožnosti in zagotavljanju pravičnega prehoda. EESO meni, da je treba članstvo v tej instituciji razširiti, saj so za trajnostno upravljanje naravnih virov potrebna večja svetovna prizadevanja.

4. **Pravični prehod**

4.1 Medtem ko spreminjamo naša gospodarstva v zelena in digitalna, se nekatere regije in sektorji soočajo tudi s posebnimi socialno-ekonomskimi težavami, pa tudi izzivi na področju zaposlovanja ter znanj in spretnosti za kovinsko industrijo. Podjetja in delavci v EU potrebujejo okrepljeno podporo, da bi izpolnili zahteve novih poslovnih modelov ter se bolje pripravili na prihodnje izzive in priložnosti. Poleg tega mora krožni prehod preprečiti kakršno koli izkrivljanje delovnih pogojev. Odbor meni, da bi bilo treba v vseh državah članicah še naprej razvijati ciljno usmerjene politike in javne naložbe, da bi pospešili trajnostni razvoj in pravični prehod.

4.2 EESO je podprl sprejetje mehanizma za pravični prehod kot del naložbenega načrta za evropski zeleni dogovor in meni, da je to ključno orodje za zagotovitev, da pri prehodu na podnebno nevtralno gospodarstvo nihče ne bo zapostavljen. Vzpostavitev Sklada za pravični prehod (prvi steber mehanizma za pravični prehod) pomeni pomemben korak naprej.

4.3 EESO meni, da imajo socialni partnerji, civilna družba in industrijske organizacije izjemno pomembno vlogo pri izvajanju in spremljanju mehanizma za pravični prehod, pa tudi pri ozaveščanju javnih organov o posebnih potrebah državljanov in podjetij. Poziva k okrepljenemu dialogu in sodelovanju med evropskimi in nacionalnimi javnimi organi ter deležniki in ustreznimi nevladnimi organizacijami iz industrije.

4.4 Socialni partnerji na vseh ravneh imajo zelo pomembno vlogo pri pogajanjih o strategijah pravičnega prehoda v okviru svetov delavcev ali drugih ustreznih organov za socialni dialog. Lahko najbolje opredelijo nastajanje in izginjanje delovnih mest ter analizirajo in vnaprej določijo potrebe po usposabljanju in izpopolnjevanju delovne sile v prihodnosti. Trenutno so največje potrebe po delavcih, specializiranih za recikliranje, zasnovo in proizvodnjo izdelkov s podaljšano življenjsko dobo, ravnanje z odpadki in napredno sortiranje.

5. **Odpadki, okvirna direktiva o odpadkih in uredba o pošiljkah odpadkov**

5.1 Odpadki so pomembni za pridobivanje sekundarnih surovin, saj se z njimi prispeva h krožnemu gospodarstvu EU in evropskemu zelenemu dogovoru, zmanjšuje se odvisnost od uvoženih primarnih surovin in varčuje z naravnimi viri, hkrati pa se zmanjšuje poraba energije, potrebne za pridobivanje in predelavo primarnih surovin v Evropi, ter emisije CO_2 v industriji železa in neželeznih kovin.

5.2 Prihodnja revizija okvirne direktive EU o odpadkih s ciljem večje zaščite okolja in javnega zdravja pred učinki ravnanja z odpadki, zmanjšanja količine odpadkov, povečanja ponovne uporabe in izboljšanja ločenega zbiranja, s čimer bi spodbudili priprave na ponovno uporabo in visokokakovostno recikliranje, je pomembna tako za gospodinjstva kot za industrijo.

5.3 EESO meni, da bi bilo treba v okvirni direktivi o odpadkih določiti ustrezna merila za dosego ambicioznih ciljev evropskega zelenega dogovora in akcijskega načrta za krožno gospodarstvo ter jih nato harmonizirati znotraj EU. Meni, da je potrebna skladnost z drugo zakonodajo, zlasti z uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke in zakonodajo držav članic EU, da se preprečijo dvoumnost, podvajanje in prekrivanje.

5.4 Večje količine notranjih pošiljk odpadkov in hitrejši postopki bodo privedli do povečanega domačega recikliranja železnih in neželeznih materialov, zaradi česar bodo bolj konkurenčni in se bodo zmanjšale njihove emisije toplogrednih plinov. Evropska komisija je poleg tega ocenila, da bo v sektorjih recikliranja in ponovne uporabe ustvarjenih med 9 000 in 23 000 novih delovnih mest.

5.5 EESO je že ugotovil, da „izvoz visokokakovostnih odpadkov […] škodi trajnostnosti EU in ogroža njeno konkurenčnost na svetovni ravni, saj zagotavlja dragocene vire zunanjim konkurentom“ ([4]). Da bi v celoti izkoristili vse večje količine notranjih odpadkov, Odbor poziva k možnostim financiranja za raziskave in razvoj pri odkrivanju najnovejših tehnologij za ponovno uporabo in recikliranje ter k razvoju najsodobnejših obratov za obdelavo in recikliranje odpadkov.

5.6 Izvoz odpadkov iz EU bi moral biti dovoljen le, če so okoljski in socialni standardi enakovredni standardom v EU in se v namembni državi v celoti spoštujejo. Uhajanje odpadnega materiala je treba preprečiti s strožjim nadzorom na mejah EU, za izvožene odpadke pa bi morala veljati strožja pravila glede preglednosti, s tem povezane informacije o ravnanju z odpadki in spoštovanju standardov pa bi morale biti javno dostopne. EESO pozdravlja predlog Komisije o presojah zunanjih obratov za ravnanje z odpadki in na ravni držav, ki bi jih opravile tretje osebe, in je že pozval, naj se v postopke presoje vključijo „[…] socialn[i] partnerj[i] in ustrezne nevladne organizacije“ ([5]).

5.7 Odbor meni, da je treba vzpostaviti posebno strog nadzor nad razvrščanjem, če bi izvozniki odpadkov poskušali svoj trenutni izvoz odpadkov prerazvrstiti v izvoz končnih odpadkov. Tako tveganje bi lahko popolnoma spodkopalo celotno reformo izvoza odpadkov, ki jo je predlagala Komisija.

5.8 Predhodno spremljanje ali uspešno naknadno preverjanje lokalnih pogojev obdelave odpadkov in predpisov je treba določiti kot prednostno nalogo in ju izvajati. EESO poziva k uvedbi ustreznih in uspešnih varnostnih postopkov za začasno ustavitev izvoza, če zahtevani pogoji niso izpolnjeni.

5.9 EESO poziva k skrajšanemu prehodnemu obdobju dveh let za uporabo revidirane uredbe o pošiljkah odpadkov. Predlagani tridesetdnevni rok, v katerem lahko pristojni organi za tranzit vložijo utemeljene ugovore glede načrtovane pošiljke za predelavo, bi bilo treba skrajšati na deset dni, da se zagotovi operativnost in preprečijo nepotrebne zamude. EESO poleg tega zahteva jasno omejitev za te organe, da ne bi mogli večkrat ugovarjati isti pošiljki.

5.10 EESO poziva Parlament in Svet, naj za zagotovitev okoljske celovitosti uporabljata enaka stroga merila glede okoljskih zavez za odpadke, izvožene v države OECD in države, ki niso članice OECD.

5.11 Pomanjkljivosti v obstoječih izvršilnih postopkih v uredbi o pošiljkah odpadkov so privedle do povečanja števila pošiljk nezakonitih odpadkov, za katerimi stojijo organizirane kriminalne združbe, te pošiljke pa po ocenah obsegajo 30 % vseh pošiljk odpadkov v Evropi ([6]). EESO podpira izvajanje postopkov inšpekcijskih pregledov in preiskav ter poziva k polnemu sodelovanju med državami članicami in EU v skladu z novo strategijo EU za boj proti organiziranemu kriminalu za obdobje 2021–2025 ([7]).

5.12 Deležniki iz industrije in nevladne organizacije imajo pomembno vlogo v boju proti nezakonitim pošiljkam odpadkov. Podatki, ki niso zaupni, bi morali biti na voljo vsem zainteresiranim stranem, saj bo večja preglednost zmanjšala nezakonite pošiljke odpadkov.

6. **Okoljsko primerna zasnova**

6.1 EESO meni, da je treba okrepiti zakonodajo o okoljsko primerni zasnovi trajnostnih izdelkov, da bi dosegli ambiciozne cilje EU, določene v evropskem zelenem dogovoru in akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo. Uredba o okoljsko primerni zasnovi proizvajalcem EU omogoča, da s skupno metodo ocenjevanja razločijo svoje izdelke od tistih, ki so manj učinkoviti. Sodelovanje strokovnjakov iz industrije in drugih ustreznih deležnikov v vrednostni verigi je ključno, da se krožnost uporablja na vseh ravneh zasnove izdelka, s tem pa vključijo zahteve glede nastajanja odpadkov in zahteve po minimalni vsebnosti recikliranih materialov.

([4]) Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o pošiljkah odpadkov in spremembi uredb (EU) št. 1257/2013 in (EU) 2020/1056 (COM(2021) 709 final – 2021/0367 (COD)) (UL C 275, 18.7.2022, str. 95).

([5]) Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o pošiljkah odpadkov in spremembi uredb (EU) št. 1257/2013 in (EU) 2020/1056 (COM(2021) 709 final – 2021/0367 (COD)) (UL C 275, 18.7.2022, str. 95).

([6]) Vprašanja in odgovori o novih pravilih EU za pošiljke odpadkov.

([7]) Strategija EU za boj proti organiziranemu kriminalu za obdobje 2021–2025.

6.2 EESO poziva, da se v opredelitev trajnostnosti vključijo socialni vidiki in ne le okoljske zahteve, kot to velja zdaj. Socialni vidiki bi morali biti v skladu z mednarodnimi delovnimi standardi, kot sta spoštovanje socialnega dialoga in kolektivnih pogajanj.

6.3 V uredbi o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke bi bilo treba priznati uporabo sekundarnih surovin in stranskih proizvodov, saj lahko znatno prispevajo k dosegi ciljev politike EU na področju podnebnih sprememb. Prav tako je zasnova za možnost recikliranja izdelkov in njihovih sestavnih materialov ključna za povečanje krožnosti in razpoložljivosti visokokakovostnih sekundarnih surovin.

6.4 Digitalni potni list za izdelke je pomembno orodje za zagotavljanje ustreznih informacij o trajnostnosti izdelkov za stranke in varovanje pravic intelektualne lastnine proizvajalcev, s čimer se preprečujeta zloraba podatkov in lažno zeleno oglaševanje. Za zagotavljanje takih informacij na tradicionalnem in spletnem trgu je bistvena trdna, zanesljiva in celovita podatkovna zbirka.

6.5 Poleg tega bo podaljševanje življenjske dobe izdelkov postajalo vse pomembnejše za konkurenčnost evropske industrije, zlasti ker je EU pogosto odvisna od tretjih držav. EESO meni, da je treba okrepiti naložbe v raziskave in razvoj ter javno-zasebna partnerstva in jih finančno podpreti.

7. **Uredba o gradbenih proizvodih**

7.1 V povezavi s predlogom o uredbi o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke revizija uredbe o gradbenih proizvodih ponuja priložnost, da izdelki v različnih tržnih sektorjih v gradbeništvu postanejo enako trajnostni. Čeprav je v predlogu uredbe o gradbenih proizvodih priznan pomen uporabe recikliranih materialov, lahko uporaba stranskih proizvodov prav tako pomaga zmanjšati odvisnost od primarnih naravnih virov in jo je zato treba upoštevati pri merilih za smotrnost izdelkov.

7.2 EESO meni, da bi uvedba minimalnih zahtev glede okoljske trajnostnosti in socialnih zahtev skupaj z označevanjem in tržnimi spodbudami ustvarila enake konkurenčne pogoje za trajnostne izdelke in zagotovila njihovo ustrezno priznavanje.

7.3 Pri merilih za zelena javna naročila bi bilo treba uporabiti pragove smotrnosti, določene v okviru uredbe o gradbenih proizvodih. EESO meni, da imajo zelena javna naročila ključno vlogo pri pospeševanju vzorcev krožnega gospodarstva, spodbujanju trajnostnosti in oblikovanju trga EU za trajnostne izdelke. EESO je prepričan, da bo harmonizirana standardizacija gradbenih proizvodov v EU zagotovila skladen okvir v državah članicah, hkrati pa izboljšala preglednost glede trajnosti, popravljivosti, varnosti itd.

7.4 EESO poudarja, da metode ocenjevanja, ki se trenutno uporabljajo v gradbenem sektorju, niso v celoti harmonizirane in lahko vodijo do različnih rezultatov po vsej EU ter s tem do pomanjkanja primerljivosti. Zato je treba izboljšati doslednost in primerljivost ocen okoljske smotrnosti gradbenih proizvodov. Odbor meni, da je razvoj metodologije okoljskega odtisa ([8]) pozitiven in lahko pripomore k dosegi teh ciljev.

7.5 EESO pozdravlja namero Komisije, da bo spodbujala k pripravi več zakonodajnih predlogov o izboljšanju popravljivosti izdelkov, podaljšanju njihovega življenjskega cikla, uvedbi označevanja z energijskimi nalepkami in zagotavljanju storitev popravil, namenjenih potrošnikom.

8. **Direktiva o embalaži in odpadni embalaži**

8.1. Pomembno je poskrbeti, da je ves embalažni material na trgu mogoče reciklirati ali ponovno uporabiti. Pri zasnovi, ki omogoča recikliranje embalaže, bi bilo treba poleg stopnje recikliranja upoštevati tudi možnost recikliranja materialov brez izgube bistvenih lastnosti in obseg nadomeščanja primarnih materialov. Tako bi lažje dosegli kakovostno recikliranje ob koncu življenjske dobe. Možnost recikliranja embalažnih materialov bi bilo treba upoštevati v sistemih razširjene odgovornosti proizvajalca, in sicer v obliki pristojbin, prilagojenih ekološkim vidikom.

([8]) Priporočilo Komisije (EU) 2021/2279 z dne 15. decembra 2021 o uporabi metod okoljskega odtisa za merjenje in sporočanje okoljske uspešnosti izdelkov in organizacij v njihovem življenjskem krogu (UL L 471, 30.12.2021, str. 1).

8.2. Vsebnost recikliranih materialov je sicer pomembna za spodbujanje povpraševanja po njih, vendar pri jekleni embalaži že obstaja dobro delujoč trg sekundarnih materialov, njena stopnja recikliranja pa že presega 84 %. Zato lahko obveznost povečanja vsebnosti recikliranih materialov dejansko poveča emisije toplogrednih plinov, če bi bilo treba odpadni material prevažati na velikih razdaljah in ga preusmeriti od drugih tokov vira.

V Bruslju, 24. januarja 2023

Predsednica
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Christa SCHWENG